

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft:

- Voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot vaststelling van de goedkeuringscriteria en indieningsmodaliteiten van de leerplannen
- Principiële goedkeuring

Samenvatting

Het decretaal kader voor leerplangoedkeuring werd recent gewijzigd. Tot voor kort was de goedkeuring van de leerplannen een bevoegdheid van de Vlaamse Regering die zich hiervoor baseerde op een advies van Onderwijsinspectie. Vanaf het schooljaar 2025-2026 zal de goedkeuring van de leerplannen van alle onderwijsniveaus niet langer gebeuren door de Vlaamse Regering, maar door het Agentschap voor Hoger Onderwijs, Volwassenenonderwijs, Kwalificaties en Studietoelagen (AHOVOKS). In lijn hiermee dient de uitvoeringsreglementering op de goedkeuringscriteria en indieningsmodaliteiten voor leerplannen te worden aangepast. Een aantal vermeldenswaardige nieuwigheden zijn concordanties tussen decretaal vastgelegde onderwijsdoelen en leerplandoelen, het rekening houden met een kennisrijk curriculum in het basisonderwijs en het invoeren van twee indienings- en beslissingstermijnen.

1 SITUERING

A. BELEIDSVELD/BELEIDSDOELSTELLING

Beleidsveld

Kleuter- en leerplichtonderwijs, deeltijds kunstonderwijs en volwassenenonderwijs.

Beleidsdoelstelling

Dit voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering sluit aan bij de bepalingen in het Vlaams Regeerakkoord betreffende leerplannen, kennisrijk curriculum in het basisonderwijs en oriëntatie van Onderwijsinspectie op haar kernopdracht.

B. VORIGE BESLISSINGEN EN ADVIEZEN

Het bijgaand ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering werd aangepast aan het wetgevingstechnisch en taalkundig advies 2025/375 van 8/10/2025.

De Inspectie van Financiën heeft advies gegeven op 22/10/2025.

2 INHOUD

A. ALGEMENE TOELICHTING

Vertrekkende van het huidige besluit van de Vlaamse Regering tot vaststelling van de goedkeuringscriteria en indieningsmodaliteiten van de leerplannen van 10 november 2006 en rekening houdend met het gewijzigde decretale kader wordt een nieuw besluit van de Vlaamse Regering voorgesteld, met aanpassingen in de goedkeuringscriteria en indieningsmodaliteiten van de leerplannen.

Het huidige besluit is onderwijsniveau-overschrijdend opgesteld. Het nieuwe besluit behoudt het onderscheid tussen (1) basisonderwijs, (2) secundair onderwijs en buitengewoon secundair onderwijs OV4 en (3) deeltijds kunstonderwijs en secundair volwassenenonderwijs. De nieuwe bepalingen voor het basisonderwijs bevatten in vergelijking met de andere onderwijsniveaus bijkomende vereisten in functie van het realiseren van een kennisrijk curriculum. Cfr. het rapport “Kennisrijke minimumdoelen in het Vlaams basisonderwijs” van de commissie Muijs (mei 2025) vormen de minimumdoelen het referentiekader of de kapstok, maar is het echte curriculum vervat in het leerplan. Wanneer later beslist wordt om het concept kennisrijk curriculum door te trekken naar de andere onderwijsniveaus, zullen de goedkeuringscriteria voor die onderwijsniveaus in die zin bijgestuurd of aangevuld moeten worden.

De nieuwe goedkeuringscriteria zullen in de eerste plaats een impact hebben op de werking van de leerplanontwikkelaars, in hoofdzaak de onderwijsverstreckers. Om nieuwe leerplannen in te dienen is het belangrijk dat zij zo snel mogelijk zicht hebben op de goedkeuringscriteria. Uiterlijk op 31 januari zullen minstens voor de nieuwe minimumdoelen wiskunde, Nederlands en wetenschap en techniek van het basisonderwijs leerplannen ingediend worden. Bovendien zullen deze criteria ook van toepassing worden op die leerplannen die door de Vlaamse Regering een voorlopige goedkeuring (beperkt in de tijd) kregen en die opnieuw ingediend moeten worden. Deze leerplannen zullen herwerkt moeten worden om te voldoen aan de vastgestelde tekortkomingen, maar ook aan de nieuwe criteria.

Leermiddelenmakers, lerarenopleiders, scholen en leerkrachten zullen nadien met de leerplannen aan de slag gaan. Door de verwachtingen met betrekking tot de systematiek en de consistentie van de leerplannen aan te passen, wordt meer transparantie en houvast gegeven aan de gebruikers. Leerplannen die beantwoorden aan de nieuwe goedkeuringscriteria kunnen samen met de minimumdoelen de ambitie van de Vlaamse Regering mee ondersteunen om de onderwijskwaliteit te versterken, de planlast te verlagen en de autonomie van leraren en schoolteams te stimuleren.

In bovengenoemd rapport van de Commissie Muijs (mei 2025) wordt dit als volgt verwoord:

In Vlaanderen ligt de praktische uitwerking van nieuwe minimumdoelen traditioneel bij de onderwijsnetten en hun leerplanmakers. Zodra de overheid de minimumdoelen vastlegt, vertalen de onderwijsverstreckers die in concrete leerplannen. Die leerplannen vormen op hun beurt de basis voor de lesmaterialen (gaande van schoolboeken over digitale leeromgevingen tot zelfgemaakt lesmateriaal door leraren). Dit is geen kleine en te minimaliseren oefening: leerplannen zullen ingrijpend herzien moeten worden. Om leerkrachten voldoende houvast te bieden, moeten deze leerplannen helder, cumulatief en kennisrijk zijn. Ze moeten niet alleen de doelen verduidelijken, maar ook een doordachte opbouw van kennis en vaardigheden faciliteren. Een kennisrijk leerplan geeft richting aan de inhoudelijke keuzes van scholen en leraren en biedt duidelijke progressie voor leerlingen. Investeer dus in de ontwikkeling van kennisrijke leerplannen. Curriculumontwerpers moeten

een passend niveau van aspiraties, ambities en uitdagingen voor alle leerlingen definiëren, waarbij rekening wordt gehouden met verschillen in hun leerprogressie en eerdere kennis.”

B. TOELICHTING BIJ DE ARTIKELEN

Hieronder volgt een toelichting bij de artikelen van het voorontwerp van besluit.

Art. 1

Dit artikel verduidelijkt wie het bevoegde agentschap is.

Art. 2

Dit artikel regelt het toepassingsgebied.

Art. 3

In dit artikel worden de indieningsdata vastgelegd. Er worden twee indieningsmomenten voorzien, namelijk 31 januari en 31 augustus. Om een continu proces van leerplangoedkeuring te vermijden, wordt gewerkt met de formulering ‘uiterlijk op’. Op die manier wordt het goedkeuringswerk gebundeld in twee tijdsperioden. De termijn van drie maanden voor het nemen van een beslissing blijft behouden.

Er wordt ook een uitzondering voorzien op de indieningsdatum van 31 januari voor leerplannen die aansluiten bij een gewijzigd of nieuw curriculumdossier voor het secundair onderwijs.

Art. 4

Dit artikel bevat de goedkeuringscriteria voor leerplannen die rekening houden met de curriculumhervorming naar kennisrijke minimumdoelen in het basisonderwijs en met de gewijzigde decretale bepalingen met betrekking tot de goedkeuring van leerplannen. Er wordt een onderscheid gemaakt in goedkeuringscriteria tussen (1) het basisonderwijs, (2) het voltijds gewoon secundair onderwijs en het buitengewoon secundair onderwijs opleidingsvorm 4 en (3) het volwassenenonderwijs en het deeltijds kunstonderwijs, maar (de formulering van) de criteria worden waar mogelijk op elkaar afgestemd. Op die manier ontstaat meer gelijkgerichtheid in de goedkeuring.

De goedkeuringscriteria uit het huidige besluit van 10 november 2006 zorgen voor een uniforme opbouw van leerplannen. Er wordt aandacht besteed aan samenhang, duidelijkheid in doelgroepbepaling en systematiek van opbouw. De nadruk ligt grotendeels op administratieve en formele eisen en niet op de inhoudelijke opbouw die nodig is om diepgaand en kennisrijk leren te bevorderen. Hoewel de huidige criteria wel vragen om een duidelijke systematiek, wordt er niet expliciet gevraagd naar de wijze waarop kennis op een systematische en progressieve manier wordt opgebouwd. Er is weinig aandacht voor de ontwikkeling van een coherent kennisfundament dat leerlingen stap voor stap voorbereidt op complexere denkprocessen. In het licht van een kennisrijk curriculum is het dus wenselijk om deze criteria zeker voor het basisonderwijs verder aan te scherpen, door een expliciete focus op de systematische en cumulatieve opbouw van kennis toe te voegen. Daarbij blijft er uiteraard voldoende ruimte voor de pedagogische vrijheid van scholen gegarandeerd.

In het rapport van de Commissie Muijs (mei 2025) wordt dit als volgt verwoord:

“Met kennisrijke minimumdoelen geven we de leerplanontwikkelaars een kapstok om volledige kennisrijke curricula (in de vorm van leerplannen) te realiseren. Succesvolle

kennisrijke curricula worden gekenmerkt door grondigheid en coherentie. Ze formuleren heldere doelen in zorgvuldig opgebouwde leerprogressies. Dit zorgt ervoor dat alle soorten kennis cumulatief en stevig worden opgebouwd. Het doel voor deze leerplanmakers kan o.a. zijn om op elk niveau (bijvoorbeeld een leerjaar) toegang tot relevante kennis mogelijk te maken en zo toegang tot het volgende niveau te vergemakkelijken. Het is belangrijk dat kennis op het juiste niveau wordt gespecificeerd. Voor jonge kinderen kan dit (uiteraard) betekenen dat concepten worden vereenvoudigd. De minimumdoelen zijn zodanig geschreven dat ze toelaten aan de leerplanschrijvers om een kennisrijk curriculum uit te werken dat coherent, consistent en sequentieel kan worden opgebouwd.”

“Minimumdoelen dienen als fundament voor het ontwerp van de leerplannen en evaluatiekaders. Het zijn niet alleen na te streven doelen, maar concrete maatstaven en kernconcepten die de inhoud bepalen die op scholen wordt aangeboden en hoe de voortgang van leerlingen wordt beoordeeld. In een kennisrijk curriculum zorgen deze doelen ervoor dat het onderwijs de nadruk legt op grondige beheersing van de inhoud en vervolgens essentiële vaardigheden aanbrengt.”

Er is nu ook expliciet opgenomen dat een leerplan een pedagogisch-didactische visie moet bevatten, omdat dat de essentie is van wat een leerplan precies doet: de minimumdoelen hertalen volgens de eigen pedagogisch-didactische visie van de onderwijsverstrekker. Er wordt bij de goedkeuring geen inhoudelijke uitspraak gedaan over dat pedagogisch-didactisch project. De essentie is dat een pedagogisch-didactische visie opgenomen is in het leerplan. In die zin moet dit criterium begrepen worden als een puur vormelijk criterium.

Art. 5

In dit artikel wordt opgenomen welke beslissingen over de leerplannen het bevoegde agentschap kan nemen. Daarnaast kan een indiener zelf een goedgekeurd leerplan intrekken.

Art. 6

Dit artikel regelt de mogelijkheid om een beroep aan te tekenen bij de minister bevoegd voor het onderwijs in geval geen goedkeuring aan het leerplan verleend wordt of ingeval de goedkeuring van een leerplan wordt opgeheven.

Art. 7 t.e.m. 9

Deze artikels beschrijven de samenstelling en werking van de beroepscommissie in het geval geen goedkeuring verleend wordt aan het leerplan of in het geval de goedkeuring van het leerplan wordt opgeheven.

Art. 10

Dit artikel regelt dat leerplannen die wijzigen omwille van technische of minimale aanpassingen aan een structuuronderdeel van het secundair onderwijs of een opleiding van het volwassenenonderwijs enkel ter kennisgeving en niet ter goedkeuring aan het bevoegde agentschap moeten voorgelegd worden.

Art. 11

Dit artikel regelt de opheffing van het besluit van de Vlaamse Regering van 10 november 2006 tot vaststelling van de goedkeuringscriteria en indieningsmodaliteiten van de leerplannen.

Art. 12

Dit artikel regelt de inwerkingtreding van het besluit.

Art. 13

Artikel 13 belast de Vlaamse minister, bevoegd voor onderwijs en vorming, met de uitvoering van dit besluit.

3 BESTUURLIJKE IMPACT

A. BUDGETTAIRE IMPACT VOOR DE VLAAMSE OVERHEID

Het voorstel heeft geen invloed op de uitgaven of de ontvangsten van de Vlaamse Gemeenschap. Het ontwerp van besluit heeft geen budgettaire consequenties.

De Inspectie van Financiën verleende een gunstig advies op 22 oktober 2025 en bevestigde tevens dat het akkoord van de Vlaamse minister bevoegd voor begroting niet vereist is.

B. ESR-TOETS

Niet van toepassing.

C. IMPACT OP HET PERSONEEL VAN DE VLAAMSE OVERHEID

Het voorstel van beslissing heeft zelf geen weerslag op het personeelsbestand en op het personeelsbudget. De weerslag op het personeelsbestand en op het personeelsbudget van het Agentschap voor Hoger Onderwijs, Volwassenenonderwijs, Kwalificaties en Studietoelagen ligt in de beslissing om de opdracht van leerplangoedkeuring toe te wijzen aan het agentschap, genomen bij het decreet van 13 juni 2025 tot wijziging van het decreet basisonderwijs van 25 februari 1997 en bij het decreet van XXX 2025 tot wijziging van verschillende decreten van het beleidsdomein Onderwijs en Vorming, wat betreft de werking van de Vlaamse onderwijsinspectie.

D. IMPACT OP DE LOKALE EN PROVINCIALE BESTUREN

Het voorstel heeft geen weerslag op de financiën van de lokale besturen, noch op personeelsvlak, noch op het vlak van de werkingsuitgaven, de investeringen en schuld en de ontvangsten.

4 VERDER TRAJECT

Het voorontwerp van besluit zal voor advies voorgelegd worden aan de Raad van State.

5 VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

- 1° onder voorbehoud van aanneming door het Vlaams Parlement van het decreet tot wijziging van verschillende decreten van het beleidsdomein Onderwijs en Vorming, wat betreft de werking van de Vlaamse onderwijsinspectie, haar principiële goedkeuring te geven aan het bijgaande voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot vaststelling van de goedkeuringscriteria en indieningsmodaliteiten van de leerplannen;
- 2° de Vlaamse minister bevoegd voor onderwijs en vorming:
 - a. te gelasten over het voormelde voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering het advies van de Raad van State in te winnen, met het verzoek het advies mee te delen binnen een termijn van dertig dagen, met toepassing van artikel 84, §1, eerste lid, 2°, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State;
 - b. te machtigen om, onder voorbehoud van aanneming door het Vlaams Parlement van het decreet tot wijziging van verschillende decreten van het beleidsdomein Onderwijs en Vorming, wat betreft de werking van de Vlaamse onderwijsinspectie en onder voorbehoud van goedkeuring van dit voorontwerp van besluit, te communiceren over de inhoud van het voorontwerp van besluit.

De Vlaamse minister van Onderwijs, Justitie en Werk

Zuhal DEMIR